

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 18/03/2025 17:29
Sayı: E-120.07.03-1600898

2025 AİLE YILI

7/21683
QK 86

Sayı : E-54045643-610-18409760
Konu : Soru Önergesi (7/21683)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.01.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1565759 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Hasan KARAL'a ait 7/21683 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/21683) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0A46B337-A9F6-438A-A328-3FD350A99485

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Atila Gökhan

GÜNGÖR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 95

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN KARAL'A AİT 7/21683 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

İklim değişikliğinin etkilerinin yoğun olarak hissedileceği Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemizde büyüyen ekonomi ve artan üretimle tarımda, sanayide, enerjide, turizmde ve daha birçok sektörde suya olan ihtiyaç artmaktadır.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir.

Bulduğumuz yüzyıl için yapılan iklim etki değerlendirmeleri, artan sıcaklıklar ve değişen yağış rejimi neticesinde tarımsal sulama, endüstri, kentsel ve turizm kullanımlarının hangi ölçüde artacağı ile ilgili olarak gelecek dönemlere ilişkin su ihtiyaçları projeksiyonları yapılmıştır.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31 Ocak 2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilir.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğümüzce tarım sektörü ile birlikte 12 sektörün adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında sektörel su tahsis planları hazırlanmaktadır. Meriç-Ergene Havzası ve Marmara Havzası için plan hazırlıkları devam etmektedir.

Bahse konu planlarda, yer altı sularında emniyetli rezervden daha fazlasının kullanılmaması ilkesine bağlı kalınarak planlama yapılmaktadır.

24 Aralık 2024 tarihinde gerçekleştirilen Ulusal Su Kurulunun üçüncü toplantısında alınan karar doğrultusunda kuraklık riski altındaki göllerin belirlenmesi ve bu göllere yönelik eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması amacıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır.

Kuraklık yönetim planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler içeriğinde;

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması

hususları yer almaktadır.

İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkileri ise daha sıcak ve az yağışlı iklim koşulları, ekstrem meteorolojik olaylarda artış, su kaynaklarında azalma, kuraklık şiddetinde artış, su ve toprak kalitesinde bozulma ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi hususlar olarak sıralanmaktadır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak olup, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır. Tarımsal yer altı sularının yetersiz seviyede olduğu belirlenen ilçelerde damla sulama sistemiyle sulanan alanlar dışındaki dane mısra destekleme ödemesi yapılmayacaktır.

Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz şartlarına uygun 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022 ve 2023-2027 dönemine ait "Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler (sadece sabit tesis olan meyve bahçelerine su verilmesi, rotasyonla sulama yapılması, kısıtlı sulama, ikinci ürünün ekilmemesi, az su tüketen bitkilerin ekilmesi, gece sulamaları vb.) alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Yer altı suyu çekimlerinde kullanılacak ölçüm sistemleri ile ilgili mevzuat düzenlemesi yapılmış olup, tahsis miktarı kadar su çekimlerine izin verilmektedir.

Yasal olmayan yer altı suyu çekimleriyle ilgili 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 18'inci maddesi kapsamında idari para cezası uygulanmaktadır. Sahanın yer altı suyu tahsisine kapalı olması vb. nedenlerle uygun görülmemesi halinde kaçak kuyular kapatılmaktadır.

Kapalı sistemlerle suyun iletilmesi ve dağıtılması, verimli ve modern yöntemlerle sulama yapılması, yağmur suyu ve kullanılmış suların yeniden tarımda kullanılması tarımsal sulama verimliliğini artıran uygulamaların başında gelmektedir.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar sonucunda 2024 yılında tarımsal sulamalarda borulu şebeke oranı %36 seviyesine ulaşmıştır. Yapımı devam eden sulamaların ise %94'ü borulu şebekelerden oluşmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Basınçlı sulama yöntemlerinden biri olan yüzey altı damla sulama teknolojisinin kullanımına yönelik “Kısıtlı Su Koşullarında Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Yöntemlerine Göre Bitki Sulama Programlarının Oluşturulması” ulusal projesi kapsamında 18 adet sonuçlanan, 8 adet devam eden alt proje bulunmaktadır.

“Türkiye’de Kullanılan Damla Sulama Sistemlerinin Teknik Performanslarının Belirlenmesi ve Damla Sulama Desteklemelerinin Etki Analizi” ulusal projesi kapsamında 12 alt proje tamamlanmıştır.

Bakanlığımızca tarımda kullanılan suyun etkin kullanımını sağlamak üzere 2007 yılından itibaren bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

8038 ve 8039 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda; basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon üst limite kadar %100 faiz/kâr payı desteği verilmektedir.